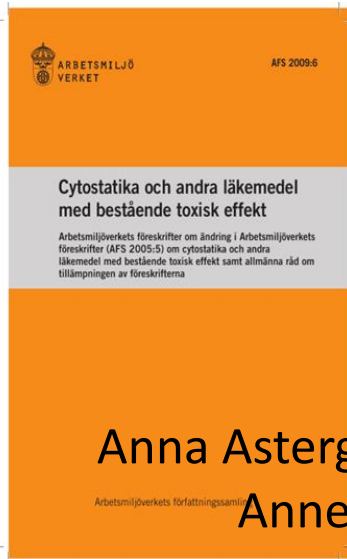

Patient under pågående cytostatikabehandling

Att tänka på i hemmiljö:
Risker
Hantering

Anna Astergren, specialistsjuksköterska inom Onkologi, Sundsvalls sjukhus
Annette Nordin, hematologisjuksköterska, Sundsvalls sjukhus

Vad kan överexponering av **cytotoxiska läkemedel** leda till? Vilka bestående skador pratar vi om?

- Skador på arvsmassan
- Störa förmågan till fortplantning
- I värsta fall sterilitet
- Fosterskador
- Skador på kroppens organ

Skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner

- Det ska finnas skriftliga, lokalt framtagna rutiner som täcker hela hanteringskedjan:
 - Tillredning
 - Administrering
 - Hantering av utsöndringar vid omvårdnad av patienten
 - Tvätthantering
 - Spill
 - Avfall
 - Städning

Skyddsutrustning ska användas om det finns risk för exponering

- Skyddsrock med hel front och lång ärm ska användas
- Nitrilhandskar som bör bytas efter 30 minuter
- Munskydd och visir
- Förslut engångsmaterial, inklusive handskar i soppåse innan det kasseras i farligt avfall

Peroral administrering

- Tabletter och kapslar får inte delas eller krossas.
- Läkemedel som förvaras i burk: använd sked som diskas separat.
- Läkemedel som förvaras i dosett: Separat dosett, inte tillsammans med patientens andra läkemedel.
- Dosetten ska vara märkt med patientens namn och personnummer samt preparatnamn.
- Tomma läkemedelsförpackningar som innehållit cytotoxiska läkemedel ska omhändertas enligt rutiner för cytostatikaavfall (AFS 2005:5).

Avfall – utsöndringar

- Cytostatika utsöndras i upp till 5 dygn även om koncentrationen blir lägre och lägre för varje dygn.

Hälsorisker kan uppstå vid hantering av:

- Utsöndring via urin, tarmtömningar, uppkastningar, svett och blod.
- Inandning av damm från intorkade föroreningar på textilier och utrustning.

Omhändertagande av utsöndringar:

- Om urin samlas i flaska eller bäcken ska lock användas. Låt urinen svalna och häll därefter urinen försiktigt i toaletten.
- Om KAD – använd ej tömningsbara påsar. Kassera hela påsen med innehåll i riskavfall.
- Använda blöjor och trosskydd ska kasseras som riskavfall.
- Engångsmaterial ska kasseras som riskavfall.
- **Märk riskavfallet!**

Hantering av tvätt

Det klassificeras som risktvätt om tvätten förorenas med större mängder urin eller annan utsöndring inom 5 dygn efter given cytostatika.

- Använd nitrilhandskar och plastförkläde med lång ärm.
- Hantera tvätten varsamt. Viktigt att bytas så snart det bara går.
- Om patienten har egen tvättmaskin tvättas tvätten så snart som möjligt, enskilt i minst 60 grader.
- I lägenhet: se till lägga tvätten i dubbla påsar när den fraktas till tvättrum
- Om tvätten skickas iväg för tvätt ska man lägga tvätten i upplösningsbar innerpåse och sedan läggas i gul plastsäck.

Vattenlöslig tvättsäck + tvättsäck för risk/smitta

Information från Textilia

Hantering av risktvätt

Det är ovanligt att någon blir smittad vid omhändertagande av smittvätt, men vid felaktig hantering **kan den utgöra en smittrisk**. Att avgöra om smitta föreligger eller inte är i praktiken oftast omöjligt. Därför ska hanteringen av riskvätt alltid följa nedanstående regler.

Hantering

- Lägg tvätten i vattenlöslig plastsäck
- Fyll inte säcken mer än till 2/3.
- Förslut säcken med de knytbånd som finns på säcken
- Den vattenlösliga plastsäcken läggs i en gul plastsäck
- Förslut säcken på vanligt sätt med förslutningsband samt märk säcken med kundnamn.
- Riskvätt hanteras på samma sätt som övrig smittvätt vad gäller upptämning och transport.

Detta klassar vi som risktvätt

- Textiler som blivit förorenade med cytostatika från injektions- eller infusionslösning.
- Textiler som blivit förorenade med urin, avföring, kräkning eller blod från patient som inom sista 5 dyggen fått cytostatika injektion eller cytostatika infusion.
- Textiler som blivit förorenade med kroppsvätskor som kräk och avföring
- Textiler som enligt Vårdhygyns riktlinjer anses utgöra smittrisk eller värd för undersökning/behandling av särskilt smittämmande patient. Dessa omhändertas enligt individuella anvisning utfärdad av smittskyddsenhet/vårdhygienisk expertis i samråd med hygienansvarig inom Textilia.

OBS! Inga andra föremål än ovanstående får läggas i risktvättsäcken.

Textilia
Tel: 0771 22 22 00
Webb: www.textilia.se

Avfallshantering

- Allt kontaminerat material ska hanteras som riskavfall (även stickande/skärande)
- Skyddsutrustning, underlägg, läkemedelsblisterförpackningar osv ska läggas i behållare märkt "förorenat avfall".
- Behållaren ska hållas försluten och omhändertas inom ett dygn.

